

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII
poziom podstawowy i rozszerzony
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE MISTRZOSTWA SPORTOWEGO
w Sopocie

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2017 poz.1534).
2. Podstawa programowa z biologii dla uczniów liceum.
3. Statut Zespołu Szkół nr 1 w Sopocie
4. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania.

- II. Nauczyciele biologii:** ***mgr Hanna Jaśkiewicz***
mgr Eulalia Kaproń
mgr inż. Małgorzata Miękus

III. Cele oceny:

1. Informowanie ucznia oraz ich rodziców (opiekunów prawnych) o poziomie osiągnięć edukacyjnych i jego postępach w nauce.
2. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenie organizacji i metod pracy.
3. Pomoc w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju osobowościowego ucznia.
4. Motywowanie ucznia do wyjątkowej pracy.
5. Stymulowanie rozwoju ucznia i motywowanie do dalszego rozwoju.
6. Kształtowanie umiejętności samooceny ucznia.
7. Rozwijanie zainteresowań z zakresu biologii u ucznia.
8. Rozwijanie umiejętności.
9. Kształtowanie właściwych zachowań społecznych.

IV. Cele edukacyjne:

1. Znajomość i rozumienie treści z zakresu podstawy programowej z biologii.
2. Umiejętność opisywania zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku przyrodniczym z wykorzystaniem pojęć stosowanych w naukach biologicznych.
3. Umiejętność czytania i interpretowania wykresów, schematów, tabel, tekstów źródłowych
4. Umiejętność dokonywania obserwacji, konstruowania zestawów doświadczalnych, interpretowania wyników, wyciąganie wniosków i formułowanie hipotez.
5. Umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy.
6. Rozumienie znaczenia nowoczesnych kierunków biologii dla postępu w biotechnologii i medycynie.
7. Integracja wiedzy z różnych dziedzin do wyjaśniania zjawisk biologicznych.
8. Poznanie zależności w funkcjonowaniu organizmów żywych na różnych poziomach organizacji.
9. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i innych.
10. Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.

V. Obowiązkowe podręczniki szkolne:

1. Biologia na czasie – zakres podstawowy, Wydawnictwo Nowa Era
2. Biologia na czasie część 1, 2, 3 – zakres rozszerzony, Wydawnictwo Nowa Era

VI. Zasady ogólne:

1. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne dla ucznia, jego rodziców (prawnych opiekunów).
2. Oceny z biologii są wpisywane do dziennika elektronicznego Librus na bieżąco i zgodnie ze szkolnym WSO.
3. Przy wystawianiu ocen częściowych i śródrocznych dopuszcza się stosowanie plusów i minusów. Oceny roczne wystawiane są bez plusów i minusów. W ciągu semestru nauczyciel powinien wystawić:
  - a) co najmniej 3 oceny częściowe (w tym przynajmniej jedną za pracę klasową) przy jednej godzinie zajęć w tygodniu,
  - b) co najmniej 4 oceny (w tym, co najmniej dwie z prac klasowych lub sprawdzianów) przy dwóch godzinach lekcyjnych,
  - c) 5 i więcej ocen im większa liczba godzin lekcyjnych tygodniowo.
4. Uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w semestrze (w przypadku jednej godziny przedmiotu na tydzień, jednokrotnego nieprzygotowania). Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie na początku lekcji. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia uczniów z aktywności na lekcji. Nieprzygotowanie obejmuje prace klasowe, sprawdziany, kartkówki i zadania domowe. Prawo to jest zawieszane w grudniu i czerwcu dla uczniów zagrożonych oceną niedostateczną. Uczeń ma prawo do zwolnienia z odpowiedzi, prac domowych i niezapowiedzianych kartkówek w dniu, w którym zostanie wylosowany jego tzw. „szczęśliwy numer”. Nie zwalnia on jednak z prac klasowych, sprawdzianów, których termin został wcześniej wyznaczony.
5. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie i schludnie. W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien uzupełnić notatki z lekcji w zeszycie. W przypadku braku możliwości uzupełnienia, powinien ten fakt zgłosić nauczycielowi. Zeszyt nie podlega ocenie, ale jeśli jest prowadzony właściwie, nie zawiera błędów merytorycznych, ortograficznych może być podstawą do wystawienia raz na semestr oceny częściowej z kategorii ocen „Aktywność na lekcji”.
6. Nauczyciel może sprawdzać wiedzę i umiejętności uczniów poprzez następujące formy pomiaru:
  - a) Praca klasowa
  - b) Sprawdzian
  - c) Kartkówka
  - d) Odpowiedź ustna
  - e) Praca domowa
  - f) Aktywność na lekcji
  - g) Przygotowanie i przedstawienie prezentacji
  - h) Sprawozdanie
  - i) Sukcesy uczniowskie

- a) Praca klasowa – praca pisemna, samodzielna obejmująca treści i umiejętności z jednego działu lub jest to praca sprawdzająca półroczna lub roczna. Czas pracy z arkuszem zadań to 1-3 godziny lekcyjne. Praca klasowa jest zapowiedziana w dzienniku elektronicznym Librus co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Jest obowiązkowa.
- b) Sprawdzian – praca samodzielna, pisemna obejmująca treści dotyczące mniejszej partii materiału niż praca klasowa, trwająca 1-2 godziny lekcyjne. Termin sprawdzianu powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem. Jest obowiązkowy.
- c) Kartkówka – praca samodzielna, w formie pisemnej obejmująca bieżące treści przerabiane na ostatnich trzech lekcjach. Zwykle trwa od 10 do 25 minut. W zależności od stopnia trudności zagadnień, które objęte zostały kartkówką, nauczyciel może zastosować różne progi procentowe na poszczególne oceny, ale nie niższe od tych, które obowiązują w WSO (pkt.17 niniejszego dokumentu). Kartkówka nie musi być zapowiedziana przez nauczyciela. Ocena z kartkówki nie może być poprawiana. Jest obowiązkowa.
- d) Odpowiedź ustna – to sprawdzenie wiadomości ucznia w formie ustnej wypowiedzi. Uczeń odpowiada siedząc w swojej ławce lub stojąc przy tablicy. Uczeń może być bez zapowiedzi wezwany do odpowiedzi obejmującej bieżące tematy omawiane na 1-2 poprzednich godzinach lekcyjnych. Ocenie podlega język danego przedmiotu, umiejętność stosowania właściwej terminologii, umiejętność wnioskowania, uogólniania, wyrażania sądów, trafność doboru metod rozwiązania danego zagadnienia.
- e) Praca domowa – obejmuje zadania wykonane w domu, w zeszycie przedmiotowym lub innej formie wskazanej przez nauczyciela. Na ocenę ma wpływ zawartość merytoryczna jak również staranność wykonania pracy. Nauczyciel może sprawdzić daną pracę wszystkim uczniom w klasie lub tylko wybranym przez siebie uczniom. Za zadanie domowe uczeń może otrzymać ocenę od 1 do 6 albo plusy (+) lub (-) w zależności od stopnia trudności danej pracy. Każde pięć plusów (+) zdobytych za prace domowe konwertują się w ocenę bardzo dobrą w dzienniku elektronicznym Librus.
- f) Jeżeli uczeń nie zgłosił nieprzygotowania na początku lekcji, bo nie wykonał pracy domowej może otrzymać ocenę niedostateczną. Natomiast jeżeli zgłosił nieprzygotowanie na początku lekcji, to uczeń ma obowiązek odrobienia tej pracy domowej na najbliższe zajęcia. W przypadku, gdy uczeń po raz kolejny nie zrobi wskazanej pracy otrzymuje ocenę niedostateczną. Brak lub odpisywanie od innych uczniów prac domowych, korzystanie z niedozwolonych źródeł w czasie przygotowywania prac pisemnych, oddawanie do oceny prac napisanych niesamodzielnie, plagiatów z Internetu równa się ocenie niedostatecznej.
- g) Aktywność na lekcji – obejmuje widoczne zaangażowanie ucznia na zajęciach. Nie liczy się tylko chęć częstego wypowiedziania się na lekcji, ale również merytoryczność tych wypowiedzi. Uczeń może raz czy dwa razy wypowiedzieć się na zajęciach i otrzymać ocenę. Uczeń może otrzymać ocenę od 2 do 6 lub (+). Każde pięć plusów (+) zdobytych na zajęciach konwertuje się w ocenę bardzo dobrą w dzienniku elektronicznym.

- h) Przygotowanie i przedstawienie prezentacji – uczeń może przygotować prezentacje w różnej formie np. multimedialnej, czy z przygotowanymi samodzielnie pomocami. Nauczyciel proponuje uczniom przygotowanie i przedstawienie prezentacji na wyznaczony temat. Może zgłosić się maksymalnie 2 uczniów do przygotowania jednej prezentacji i oboje są zobowiązani do przedstawienia jej na forum klasy. Prezentacje nie może być zwykłym odczytaniem przygotowanego tekstu czy przeczytaniem tekstu z ekranu monitora. Ocenie podlega zgodność prezentacji z zadaniem, poziom merytoryczny prezentacji, poprawność językowa, posługiwanie się właściwym słownictwem, operowanie głosem (właściwa dykcja, modulacja głosu), odpowiednie tempo prezentacji, pomysłowość prowadzenia. Uczeń może otrzymać ocenę od 3 do 6. Jeżeli uczeń zgłosi się do przygotowania prezentacji na wyznaczony dzień i jej nie wykona i nie przedstawi na forum klasy otrzymuje ocenę niedostateczną.
- i) Sprawozdanie – obejmuje wykonanie pisemnej pracy dotyczącej przebiegu określonych zajęć w których uczeń uczestniczył dodatkowo np. w wykładach, zajęciach laboratoryjnych na uczelni czy innych formach zajęć pozalekcyjnych. Przy ocenie oprócz strony merytorycznej brana jest pod uwagę staranność. Uczeń może otrzymać ocenę (od 2 do 6). Sprawozdanie uczeń zobowiązany jest oddać w wyznaczonym terminie. Jeżeli uczeń nie przyniesie sprawozdania do dnia wyznaczonego na oddanie pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- j) Sukcesy uczniowskie – za każdy sukces ucznia osiągnięty w konkursach przedmiotowych, olimpiadach czy innych formach rywalizacji naukowej, uczeń może otrzymać ocenę w skali od 4 do 6.
7. Z przedmiotu biologia nauczyciel może zastosować dodatkowe narzędzie w postaci:
- Testu diagnozującego na wejściu i wyjściu
  - Matury próbnej
- Wyniki z w/w form pomiaru pełnią funkcję jedynie informacyjną dla ucznia, jego opiekuna i nauczyciela o stanie jego wiedzy i umiejętności na danym etapie edukacyjnym. Wyniki są wpisywane do dziennika elektronicznego jako ocena kształtująca wyrażona w procentach.
8. Uczeń który opuścił więcej niż 50 % zajęć z biologii w semestrze może być nieklasyfikowany na koniec semestru lub na koniec roku szkolnego.
9. Jeżeli uczeń nie stawiał się z przyczyn usprawiedliwionych, losowych, na zapowiedzianą pracę klasową lub sprawdzian to powinien napisać go w terminie dwóch tygodni poza swoimi obowiązkowymi zajęciami.
10. Jeżeli uczeń nie pisał zapowiedzianej pracy pisemnej w wyznaczonym terminie, w dzienniku elektronicznym Librus nauczyciel wpisuje uczniowi tzw. „0”. W przypadku gdy uczeń napisze wskazany sprawdzian czy pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od momentu wpisania „0” nauczyciel jest zobowiązany wpisać nową ocenę z danej partii materiału razem (obok) z w/w „0”.
11. Zapowiedziane prace klasowe nie powinny być, bez szczególnie ważnych powodów, przekładane na inny termin. Jeżeli zmiana terminu nastąpi z winy lub na prośbę uczniów to tracą moc poprzednie ustalenia.

12. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, zostaje ten sprawdzian przesunięty na pierwszą lekcję z daną klasą, która odbędzie się, gdy nauczyciel wróci do pracy.
13. Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do wystawienia uczniowi oceny niedostatecznej.
14. Prace pisemne napisane nieczytelnie lub rażąco nieestetycznie nie podlegają sprawdzeniu z wyjątkiem tych uczniów, którzy mają opinię o dysfunkcjach.
15. Wszystkie prace pisemne muszą być ocenione w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie. Sprawdzone, ocenione i omówione prace oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniona uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) bez możliwości kopiowania. Nauczyciel przechowuje prace klasowe do końca roku szkolnego. Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić.
16. Wagi ocen w dzienniku elektronicznymi:
prace klasowe	10
sukcesy	10
sprawdziany	9
kartkówki	7
odpowiedź ustna	6
aktywność na lekcji	3
prezentacje	6
sprawozdanie	5
prace domowe	4
17. Nauczyciel ma obowiązek uwzględnić poniższe zasady ustalania ocen z pisemnych prac klasowych, sprawdzianów, egzaminów poprawkowych:
celujący	95% - 100%
bardzo dobry	83% - 94%
dobry	70% - 82%
dostateczny	51% - 69%
dopuszczający	40% - 50%
niedostateczny poniżej	40%
18. W przypadku, gdy uczeń chce uzyskać wyższą ocenę roczną niż przewidywana może napisać pracę poprawkową z materiału przerabianego w ciągu roku szkolnego niezwłocznie (w ciągu 2 dni roboczych) po uzyskaniu informacji o ocenie przewidywanej, po konsultacji z nauczycielem biologii. Jeżeli na koniec pierwszego semestru uczeń otrzymał ocenę wyższą niż przewidywana ocena roczna, to praca poprawkowa zawiera tylko zadania z zakresu materiału przerabianego w drugim semestrze. O podwyższenie oceny z biologii może ubiegać się uczeń: który nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnej godziny lekcyjnej z danego przedmiotu oraz którego średnia ważona z liczb wyrażających oceny cząstkowe z danego przedmiotu jest wyższa niż liczba wyrażająca ocenę proponowaną przez nauczyciela.

19. Przy ustalaniu oceny semestralnej i rocznej uwzględnia się dodatkowo szczegółowe zasady:

- a) Ocena semestralna i roczna jest średnią ważoną obliczaną automatycznie w dzienniku elektronicznym Librus.
- b) Średnia ważona jest oceną wyjściową i można ją podwyższyć, proponując uczniowi napisanie pracy zaliczeniowej z wybranej przez nauczyciela partii materiału.
- c) Do „trójki” po przecinku pozostaje dana ocena np. 4,3 to ocena dobra.
- d) Od „osiem” po przecinku wystawiona zostaje ocena wyższa (za wyjątkiem ceny niedostatecznej). np. 4,8 to ocena bardzo dobra.
- e) W zakresie od ,31 do ,79 (za wyjątkiem oceny niedostatecznej) po przecinku decyzję podejmuje nauczyciel uwzględniając zaangażowanie ucznia i jego indywidualne możliwości. Przy wystawianiu oceny śródrocznej (semestralnej) nauczyciel może zastosować przy ocenie (+) lub (-).
- f) Uczeń może otrzymać ocenę roczną dopuszczającą, gdy średnia ważona ocen uzyskanych w każdym z semestrów wynosi co najmniej 2,0. Uczeń, w szczególnych sytuacjach (losowych), uwzględniając jego możliwości i sytuację rodzinną, który uzyskał średnia ważoną roczną co najmniej 1,8 może uzyskać ocenę dopuszczającą na koniec roku.

VII. Ogólne kryteria ocen:

Ocena celująca

Ocenę celująca otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- Projektuje i przeprowadza bezpiecznie eksperymenty oraz je opisuje stosując właściwe słownictwo naukowe,
- wzbogaca tok lekcji poprzez umiejętne wykorzystywanie dodatkowych źródeł wiedzy,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z zakresu biologii, ekologii lub innych i konkursach pokrewnych,
- jest inicjatorem i organizatorem imprez edukacyjnych o tematyce przyrodniczej.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobra otrzymuje uczeń , który:

- opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidziany w obowiązującej podstawie programowe,
- umiejętnie stosuje terminologię biologiczną zarówno w sytuacjach typowych , jak i nie typowych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe,
- samodzielnie poszukuje dodatkowych źródeł wiedzy,
- prawidłowo przeprowadza analizę związków przyczynowo – skutkowych,
- potrafi prawidłowo wyciągać wnioski, formułować hipotezy, analizować sytuacje doświadczalne,
- Podejmuje aktywne działania w ramach edukacji przyrodniczej.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w ramach podstawy programowej i wykazuje jedynie niewielkie braki,
- samodzielnie rozwiązuje zadania typowe i wyjaśnia typowe zależności,
- samodzielnie i prawidłowo wykorzystuje podstawowe pojęcia i terminy biologiczne,
- posiada umiejętność przeprowadzenia prostych analiz przyczynowo – skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego,
- w oparciu o posiadane dane samodzielnie konstruuje tabele, wykresy, diagramy,
- samodzielnie konstruuje proste zestawy doświadczalne,
- Formułuje prawidłowe wnioski.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w znacznym stopniu podstawę programową z zakresu przedmiotu biologii, a posiadane braki nie utrudniają mu wykazywaniu się znajomością podstawowych pojęć, procesów biologicznych,
- z pomocą nauczyciela prawidłowo zastosowuje podstawowe pojęcia biologiczne w sytuacjach typowych,
- posiada umiejętność wyciągania prostych wniosków,
- samodzielnie rozwiązuje elementarne zadania biologiczne,
- wykazuje elementarne związki przyczynowo – skutkowe,
- dobrze współpracuje w grupie rówieśniczej podczas zajęć z biologii,
- posługuje się podstawowymi pojęciami biologicznymi.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazuje się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów biologicznych,
- wykazuje elementarną wiedzę z zakresu podstawowych zależności oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego,
- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie koniecznym,
- wykonuje, nawet błędnie, zadane przez nauczyciela zadania domowe.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z realizacji podstawy programowej,
- nie wykazuje się znajomością najprostszych pojęć biologicznych i zależności zachodzących w środowisku przyrodniczym
- Nie wykonuje systematycznie zadań domowych,
- nie potrafi wykonywać najprostszych zadań biologicznych,
- nie wykazuje chęci uzupełnienia brakującej wiedzy i umiejętności.

VIII. Sprawy końcowe

20. Szczegółowe wymagania edukacyjne stanowią załącznik do niniejszego dokumentu. Wymagania edukacyjne zawierają szczegółowy wykaz wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować. Zostały one podzielone na następujące grupy:

A. Wymagania podstawowe

- konieczne (na stopień dopuszczający)
- podstawowe (na stopień dostateczny)

B. Wymagania ponadpodstawowe

- rozszerzające (na stopień dobry)
- dopełniające (na stopień bardzo dobry)

21. Wszystkie nieuwzględnione w tym dokumencie kwestie regulują Wewnętrzne Zasady Oceniania Zespołu Szkół Nr 1 w Sopocie i odpowiednie przepisy prawa oświatowego.